

[Kirkeministeren.]

Som omtalt i de forslaget ledsagende bemærkninger er pligten til at foretage anmeldelse til ministerialbøgerne om dødsfald ikke lovfæstet. Hensynet til ministerialbøgernes nøjagtighed såvel som til orden og konsekvens i personregistreringen taler imidlertid for, at der om afgivelse af dødsanmeldelser fastsættes tilsvarende regler som med hensyn til afgivelse af fødselsanmeldelser, herunder at anmeldelse i alle tilfælde skal ske til folkekirkens ministerialbøger.

Jeg kan i øvrigt oplyse, at et af kirkeministeriet nedsat udvalg, der har til opgave at undersøge mulighederne for at gennemføre en rationalisering af ministerialbogsførelsen, i en til ministeriet afgivet foreløbig indstilling har påpeget, at en betydelig simplificering af ministerialbogsførelsen vil være mulig gennem etablering af et nærmere samarbejde mellem det centrale personregister og ministerialbogsførerne. Et sådant samarbejde er på eksperimentbasis iværksat flere steder i landet og — efter de hidtidige erfaringer at dømme — med et lovende resultat.

Med disse bemærkninger anbefaler jeg lovforslaget til det høje tings velvillige behandling.

Jeg skal endvidere tillade mig for det høje ting at fremsætte *forslag til lov om ændring af lov om menighedsråd*.

Som det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, er formålet med dette at give kirkeministeriet bemyndigelse til i visse tilfælde at undlade opslag af præsteembeder „snarest muligt“, efter at de er blevet ledige.

Ønsket herom er begrundet i to hensyn:

For det første til den omlægning af pastorater, som ministeriet i samarbejde med kirkelige instanser søger gennemført i disse år. Den nugældende inddeling af pastorater — altså af de områder, de enkelte præster har fået overdraget at betjene — er af meget gammel dato, og den er helt skæv i forhold til den samfundsudvikling, der har fundet sted i nyere tid. Resultatet er, at nogle præster må betjene uoverkommeligt store pastorater, medens andre kun har nogle få hundrede mennesker at betjene.

Vi har her i landet ca. 1.700 præster til at betjene knap 5 millioner mennesker, hvoraf ca. 2 pct. i øvrigt står uden for folkekir-

ken. Det vil sige, at der gennemsnitligt er en præst for hver 3.000 mennesker. Jeg finder det meget ønskeligt, at der bliver gjort noget effektivt for, at arbejdet bliver mere rimeligt fordelt mellem disse 1.700 præster. En stor del af landets pastorater er af en sådan størrelse, at det ikke kan give en præst en rimelig arbejdsdag.

Det andet hensyn er den truende præstemangel. Præsteembeder må i dag jævnligt opslås gang på gang, fordi der ikke er ansøgere, og der er grund til at tro, at det i de kommende år bliver endnu vanskeligere at få embederne besat. Derfor har jeg tænkt mig, at man kunne lade en del embeder stå ubesat uden opslag indtil videre og lade dem betjene af andre præster. Dette vil dels give tid til forhandling med de implicerede menighedsråd om ændring af pastoratets størrelse, dels tid til at gennemprøve forsøgsvisse ordninger med embedernes betjening af nabopræster.

Men dette forudsætter, at ministeriet ikke har pligt til i alle tilfælde at opslå embeder „snarest muligt“, efter at de er blevet ledige.

Hvad den før omtalte sogneomlægning angår, vil jeg gerne gøre opmærksom på, at man ikke på det kirkelige område har ment det rigtigt at gå så rigoristisk til værks, som man gør det på det kommunale område med henblik på ordning af kommunerne i storkommuner. Man har ikke udarbejdet samlede planer for hele landet eller enkelte stifter. Noget sådant er prøvet før, og det blev en fiasko. I stedet lemper man sig frem, når der er ledighed i embederne, og med den fornødne gode vilje kan det nu og da lykkes at få en rationalisering gennemført. I nogle tilfælde, hvor det ikke har været muligt at få de stedlige menighedsråds tilslutning til en omlægning, har man — som en forsøgsordning — benyttet den fremgangsmåde indtil videre at lade præsteembedet vakancebetjene ved en nabopræst, således at man kunne få et erfaringsmæssigt grundlag til brug ved den endelige afgørelse af, om embedet burde opretholdes eller sammenlægges med et andet.

Lovforslaget har, som det fremgår af bemærkningerne, været forelagt biskopperne, der med en enkelt undtagelse har tilsluttet sig forslaget.

[Kirkeministeren.]

Jeg anbefaler hermed lovforslaget til det høje tings velvillige behandling.

Endelig tillader jeg mig for det høje ting at fremsætte forslag til lov om ændring af lov om kirkers brug, sognebåndsløsning m. m.

Efter at der nu er truffet bestemmelse om ansættelse af gejstligt personel under forsvaret, omfattende 3 værnsprovster og et antal værnspæstere (feltpræstere, orlogspræstere og flyverpræstere) af linjen og reserven, er det et naturligt led i den således etablerede ordning med hensyn til den gejstlige betjening af forsvaret, at der tilvejebringes hjemmel for, at værnspæstere på begæring kan få folkekirkens kirker overladt til afholdelse af gudstjenester for forsvaret. Den foreslåede bestemmelse herom vil navnlig være af betydning i tilfælde, hvor styrker af værnene i kortere eller længere tid har ophold på steder, hvor der ikke er fast garnison.

Bestemmelsen forudsætter, at der fastsættes nærmere regler om værnspæsternes brug af kirkerne, herunder om den betaling, der skal ydes for sådan brug. Disse regler tænkes udformet dels med henblik på tilfælde, hvor der er tale om periodisk tilbagevendende brug af en kirke, dels med henblik på lejlighedsvis brug af kirker, f. eks. under manøvrer. I den førstnævnte gruppe af tilfælde vil det antagelig vise sig praktisk at udfærdige regulativer for forsvarets brug af de pågældende kirker.

Da det ikke skønnes rimeligt, at de udgifter til opvarmning, belysning, rengøring m. v., som skyldes forsvarets brug af kirkerne, skal afholdes af den lokale kirkeligning, foreslås disse udgifter, som i øvrigt må antages at blive af et meget beskedent omfang, afholdt af statskassen.

Med disse bemærkninger anbefaler jeg lovforslaget til det høje tings velvillige behandling.

Formanden: Statsministeren har meddelt mig, at han ønsker i dag uden for dagsordenen at fremsætte en udtalelse af særlig karakter i henhold til § 19, stk. 2, i forretningsordenen for folketinget.

Jeg giver ordet til statsministeren.

Statsministeren (Hilmar Baunsgaard): I den erklæring, regeringen afgav her i tinget den 6. februar, bebudedes det bl. a., at regeringen ville optage drøftelser med arbejdsmarkedets parter, med funktionær- og tjenestemandorganisationerne og med erhvervslivets organisationer om foranstaltninger, der kan dæmpe stigningen i omkostninger, avancer og priser.

Som indledning til disse forhandlinger har jeg i formiddags sammen med de ministre, der i særlig grad er ansvarlige for disse spørgsmål, haft et møde med de nævnte organisationer. Der blev på dette møde givet en orientering om den nuværende vanskelige økonomiske situation, og vi skitserede de foranstaltninger, som regeringen finder vil være egnede til at løse de foreliggende problemer, samtidig med at regeringen opfordrede organisationerne til at samarbejde om en effektiv stabiliseringspolitik, der kan styrke produktionen, beskæftigelsen og betalingsbalancen.

Jeg fremhævede de træk i den økonomiske udvikling, som vi fremdrog over for folketinget den 6. februar, og understregede, at vi kan risikere, at den fordel, som navnlig industrieksporten har fået gennem den danske devaluering, vil blive mere end opvejet af omkostningsstigninger allerede i løbet af 1968. Bliver pris- og omkostningsstigningerne ikke dæmpet i år, må vi yderligere se i øjnene, at vi lægger grunden til fortsatte stigninger i 1969, så forringelsen af erhvervenes konkurrencemuligheder fortsætter gennem en længere periode. Vi vil derved forspilde den chance for en væsentlig stigning i vor eksport, som ellers er det største lyspunkt i den øjeblikkelige situation. Bliver resultatet et lige så stort eller større underskud på betalingsbalancen som i fjor, da det var henved 2 milliarder kr., må vi regne med, at en væsentlig del af dette underskud må dækkes ved forbrug af vor valutareserve. Både ydre og indre forhold virker således i retning af, at det valutamæssige grundlag for at holde en høj og stabil beskæftigelse vil blive undergravet.

Jeg drog den konklusion med hensyn til regeringens økonomiske politik, at vi vil sætte ind på at dæmpe stigningen i priser og pengeindtægter og begrænse det offentlige og det private forbrug. Vi vil føre en produk-